TELEGRAFULU ROMANU.

Telegrafulu ese de doue ori pe septemana: joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provincielo din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl v. a.

Inseratele se platescu pentru intcia óra cu 7. cr. sirulu, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

Nru 68. ANULU XVI.

Sabiiu, in 25 Augustu (6 Sept.) 1868.

Copi'a cercularlului episcopescu de datulu Aradu, 19/31 Augustu, 1868. nr. 962. câtra toti Protopresbiterii din dieces'a aradana, in tréb'a congresului natiunalu bisericescu.

Pré cinstite Dle Protopresbitere!

Dupa insciintiarea Escelentiei Sele Présântitului Domnu Archiepiscopu si Metropolitu Andreiu Baronu de Siagunu'a de datulu 12 Augustu a. c. nr. 29 Maiestatea Sea ces. reg. si apostolica, cu pré inalt'a resolutiune din 14 Augustu nou a. c. s'au induratu a incuviintiá tinerea unui congresu românu natiunalu biseiricescu, care e conchiamatu pre 16/28 Septemvre a. c. la scaunulu Metropoliei nóstre in Sabiiu.

Congresulu acest'a, pre bas'a §-lui 6 din art. IX alu legiloru dietale din anulu 1868 se va compune din representantii clerului si ai poporului din intrég'a Metropolia a nóstra natiunala, si va avé sa reguleze tóte trebile Metropoliei nóstre, si se faca necesari'a organisare in tóte pârtile acelei'a.

Dieces'a aradana va fi representata in acelu congresu prin 10 deputati din cleru, si prin 20 deputati din statulu civilu, a câror'a alegere, cu privire la incheierile sinodului archierescu din an. 1865 cu tóta celeritatea suntu de a se efeptuí in modulu urmatoriu:

§ 1. Dieces'a aradana, cu privire la numerulu deputatiloru, pentru casulu acest'a se imparte in 10 cercuri alegatóre; fiindu de a se alege in fia-care cercu câte unu deputatu din cleru, si câte doi deputati din statulu civilu. — Impartirea singuraticeloru comunitâti bisericesci in cercuri alegatóre, si desemnarea locului centralu alu fia-cârui'a cercu se vede din conspectulu ací sub ¹/. alaturatu.

§ 2. Fia-care comunitate bisericésca, de locu dupa primirea acestoru dispusetiuni, prin inainte statatorii ei se va conchiamá pre care-va dî in adunare comunala, si in astfeliu de adunare, cu observarea cualificâriloru prescrise mai josu in § 3 mai multu pâna in 31 Augustu a. cur. calendariulu vechiu, va alege din sinulu seu representanti comunali in numerulu aretatu in conspectulu de sub ¹/. cari apoi voru fi alegatori nemijlociti ai deputatiloru congresuali in loculu centralu alu cercului, si spre scopulu acest'a voru fi de a se provedé de câtra comunitatea bisericésca cu credentionale, dupa formulariulu alaturatu sub ²/.

§. 3. La alegerea representantiloru comunali atinsi in § 2. potu luá parte numai capii familieloru casnice onesti; possessorii de pamentu; oficierii si amploiatii militari; deregatorii politici, justitiari, finantiari si bisericesci; advocatii censurati; directoriii si profesorii dela scólele mai inalte; negutiatorii si industriasii, daca toti acestia suntu membrii respectivei comunitâti bisericesci, si suntu in versta de 24. de ani; carea cualificare se cere se o aiba si alesii representanti comunali.

§. 4. Representantii comunali ai tuturoru comunitâtiloru unui cercu alegatoriu, provediuti cu credentionalele prescrise in §. 2. Joi in ⁵/₁₇. Septemvre a. c. in órele nainte de média dî, se voru aduná in loculu centralu alu cercului alegatoriu; unde apoi sub presidiulu unui comisariu consistorialu voru constituí o adunare cercuala, si alegându mai anteiu doi barbati de incredere cá ajutoriu comisariului, voru efeptuí alegerea a loru doi deputati din statulu civilu, carii voru avé se mérga la congresulu natiunalu bisericescu, si spre scopulu acest'a voru fi de a se provedé prin adunarea cercuala cu credentionale dupa formulariulu de sub ³/.

§. 5. Totu la terminulu defiptu prin §. 4. se va aduná la loculu centralu alu cercului alegatoriu clerulu parochialu din acela-si cercu; si adeca din fiescecarea comunitate preotulu localu; iéra unde suntu mai multi preoti, de acolo cu invoire comuna va merge numai unulu. Adunarea preotiésca cercuala compusa in acestu chipu, sub conducerea unui comisariu consistorialu, in asemenare cu procedur'a regulata in punctulu precedinte, va alaturá comissariului consistorialu in chipu de ajutoriu doi barbati de incredere; apoi va efeptuí alegerea unui din cleru pentru congresulu natiunalu bisericescu, care delocu va fi a se provedé de câtra adunare cu credentionale dupa formulariulu de sub ⁴/.

§. 6. Atâtu din starea preotiésca, câtu si din cea civila numai aceia potu fi alesi de deputati la congresulu natiunalu bisericescu, carii pre lânga cualificarea prescrisa in §. 3. suntu in versta de 30 de ani.

§. 7. Dupa inchieerea alegeriloru si estradarea credentionaleloru, representantii comuneloru bisericesci si ai clerului, carii la alegerea deputatiloru in cercu, se voru intruní intr'o adunare micsta, si sub conducerea ambiloru comisari consistoriali se voru consultá despre modulu: cum aru fi de a se regulá pentru casulu acest'a, apoi a se anticipá si a se incasá diurnele si spesele de caletoria ale deputatiloru congresuali atâtu din partea clerului, câtu si din starea civila. — Resultatulu consultârii in forma de propunere va fi de a se asterne Jurisdictiunei diecesane, carea si-reservéza a limitá diurnele deputatiloru la macsimulu de 3. fl. déca acele au fi de a se incasá prin midilocirea unei eiectâri, dela singuraticii membri ai comunitâtiloru bisericesci.

§. 8. In tóte adunârile provediute in regulamentulu acest'a, afara de treab'a alegeriloru, pentru care anume suntu convocate, altu feliu de obiecte, fie acele de ori ce natura, nu se potu luá la desbatere.

§ 9. Comisarii consistoriali pentru singuraticele corporatiuni alegatóre, se voru denumí de Jurisdictiunea diecesana; insa la casulu vre-unei impedecâri, séu cându care-va din ei aru vení in combinare de a fi alesu de deputatu congresualu in cerculu, unde e tramisu de comisariu: fia-care e imputernicitu a substituí pre altulu in loculu seu, facendu despre aceea aretare la Jurisdictiunea diecesana.

§ 10. Toti deputatii alesi din cleru si din statulu civilu pentru congresulu natiunalu, provediuti cu credentionalele prescrise in §§ 4 si 5 au a-si intocmí caletori'a loru asiá: cá inca in 15/27 Septemvre a. c. negresitutu sa se afle la loculu congresului in Sabiiu.

Pré cinsti'a Ta dara esti insarcinatu, dispusetiunile aceste prin curentare a le face cunoscute cu tóta repediunea clerului si comunitâtiloru bisericesci subsemnate, dela care biseric'a ascépta totu sucursulu in acésta lucrare fórte importanta. — Deodata Ti-se tramite unu numeru corespundietoriu din tipariturile, care suntu de a se impârti pre la comunitâti pentru inlesnirea estradârei credentionaleloru dupa formulariulu provocatu la § 2 — iéra cele-lalte tipariturí, ce se poftescu pentru credentionalele cercuriloru alegatóre, se voru tramite comisariloru respectivi.

Aradu, ¹⁹/₁₃. Augustu, 1868.

Procopiu Ivacicoviciu m. p.
Episcopulu Aradului.

Evenemintе politice.

Sabiiu 24 Augustu.

In lâintru se restringu afacerile politice: la noi, pre lânga alegerile la congresulu bisericescu natiunalu românu, alegerile la conflusulu universitâtiei natiunale a fundului regescu. Dupa aceste aru mai aflá omulu afaceri mai menunte, carî de-si au interesu politicu, suntu mai multu in prim'a linia cestiuni locale, si se aducu la cunoscinti'a publica séu prin corespundintie speciale séu printre varî le cestiuni mai menunte.

Esîndu la unu orizonu mai largu, dâmu de luptele diuaristice din Ungari'a intre partide; cu deosebire vedemu ca se desfasiura cu vivacitate o variatiune abundanta de reciprocitâti intre partid'a drépta si partid'a stângei centrale Ambele, dara fia-care in partea sea, cauta a sustiné din tóte puterile, ca fericirea patriei e aperata si garantata dupa urmarea politicei desemnate de partid'a respectiva. Asiá in „Hazánk", diuariulu stângei centrale, se face imputare dreptei, ca ea in cele ce privesce politic'a Ungariei nu urméza nici ceea ce dicea Deák despre afacerile comune inainte de 1867. Deák dicea, ca scie (elu si partid'a lui) ca afacerile comune au defecte, dara pentru situatiunea de fatia nu scie altele mai avantagióse si mai practice. Acum insa cându vrea cine-va sa reflecteze asupr'a defecteloru, cari trebuiescu delaturate, dice „Hazánk", drépt'a indata afla ca acesti'a voru sa vateme sântieni'a legiloru. Stâng'a centrala, reproducendu cuvintele dreptei de óre-cându, arata ca nu cere ceea ce e cu neputintia, ci numai restituirea constitutiunei intru tóte.

Dietele de dincolo de Laita si urméza activitatea; se intielege ca cele din Boemi'a si Marovi'a si incâtuv'a si din Galiti'a cu mari greutâti. —

In politc'a din afara facù in dîlele din urma mare sgomotu o cuventare a ministrului de resbelu francesu generalului Niel:

„Armat'a nóstra e insufletita de spiritulu celu mai bunu, arsenalele nóstre suntu pline si isvórele nóstre finantiale mai ca nu se potu secá. Asemenându pre Franci'a cu alte staturi, putemu afirmá cu mandri'a, ca astâdî ea e unic'a, care dupa placu póte sa faca resbelu séu pace."

Acést'a si alte cuventâri de pace rostite de alti ministri intarescu opiniunea publica in credinti'a ca de astadata oficiósele nu mintu, cându dicu (si ele) ca se póte incepe ceva.

Adunarea generala

a Asociatiunei transilvane pentru lit. si cult. poporului rom.

II.

In dîu'a a dou'a (26 Aug. n.) indata la deschider'a siedintiei a dou'a se cetesce protocolulu din siedinti'a precedenta si se verifica.

Presiedintele anunciá dupa acesta unu telegramu dela junimea din Pest'a si altulu dela români din Marmati'a, dupa a câroru cetire adunarea sa arata complacerea cu simtiemintele esprese in acele prin vivate repetite. Dupa acést'a se cetesce o scrisóre adresata presidiului de câtra societatea bancei generale de asecuratiune reciproca „Transilvani'a." Scrisórea face cunoscutu scopulu numitei bance si cere a fi recomândatu institutulu acest'a, unicu in feliulu seu, Asociatiunei nóstre. Deci presiedintele din partesi recomânda si indémna la imbratisiarea cu caldura a acestei intreprinderi patriotice. Objectulu acest'a da ansa la o mica discussiune cu ocasiunea cârei Dlu Visarionu Românu da deslusîri mai de aprópe despre scopulu intreprinderei si face mai multe esplicatiuni a statuteloru societâtiei. Adunarea dupa deslusîrile aceste primesce o propunere facuta in privinti'a acést'a de dlu Popfiu, cá institutulu acest'a de creditu sa se recomânde fia cârui membru alu Asociatiunei.

La ordine aru fi cetirea disertatiunei Dlu Lad. Vaid'a secretariu gubernialu. Dlu Moldovanu

face propunerea ca cetirea disertatiunei acestei'a sa se strapuna dupa terminarea altoru afaceri. Propunereai nse nu e spriginita sî dlu Asessoru Iosifu Popu cetesce disertatiunea dlui Vaida, carea sémana a fi o continuare acelei din anulu trecutu sî carea terminá cu unele propuneri, culminéza cari intr'aceea, sa se faca respective sa se continue (unde suntu deja incepute) colecte pentru radicarea de monumente in memori'a barbatiloru celoru mari ai natiunei, iéra din resturile baniloru sa se fundeze stipendii botezate pre numele acelorasi barbati mari natiunali.

Motiunea acést'a aprinde o discussiune indelungata sî casiuna o alta propunere. Acést'a erá alegerea unei comissiuni de siepte membri, cari se afla cu locuinti'a in Clusiu; acésta comissiune sa se puna in contielegere cu propunetoriulu, pentru cá sa elaboreze cele de lipsa pentru esecutarea propunerei. Propunerea din urma mai târdiu cade sî remâne a dlui M a c e l a r i u, cá motiunea facuta de dlu Vaida sa se primésca in principiu.

Dlu Maioru raportéza despre numerulu membriloru inscrisi dintre cari 3 membri fundatori sî 40 membri ordinari noi dela cari a intratu in cas'a Asociatiunei 1488 fl. Se primescu cu aplause de adunare sî se decide a lise dá diplomele cuvenite, care de ací incolo se decide a se da sî din partea comitetului, observându cele prescrise pentru caracterulu care se recere alu avé individulu aspirantu de a fi membru alu Asociatiunei.

Dupa acest'a raportéza comissiunea esmisa pentru revisiunea computuriloru cassei Associatiunei. Adunarea votéza dlui Cassieriu c. r. capitanu in pens. Constantinu S t e z a r i u protocolarminte multiamita, pentru acurat'a manipulatiune in tóte afacerile finantiale ale Asociatiunei.

Sosindu la ordine desbaterea bugetului anuariu, cu putine modificâri se primesce bugetulu statoritu de comitetu, decidendu pentru redactarea foiei Transilvani'a unu onorariu anualu de 400 fl.

Câtu pentru redactarea foiei se escasera unele neintielegeri, cari recerura o discussiune lunga pentru cá sa se descurce lucrulu. E vorb'a de „censurarea" operateloru ce incurgu la comitetu, spre a se publicá in fói'a Asociatiunei „Transilvani'a". Unii dintre membrii pretindeau ca „censur'a" impedeca pre multi de a tramite articuli (vorba sa fia: Pâna aeumu din câti articuli a venitu, nu li s'au scrintitu la nici unulu piciórele de „censur'a" comitetului. Raport.) Altii (dlu Iosifu V u l c a n u) sustineau ca pâna ce mergu articulii dela Sabiiu la Brasiovu sî perdu din valóre (Se intielege, déca voru fi de valórea discursuriloru intre Tand'a sî Mand'a din „G S." Rap.) Cu tóte aceste se sustine pracs'a de pâna aci, indigitata de § 16 sî 32 ai statuteloru Asociatiunei, afirmându-se ca insusi dlu redactoru a recercatu pre comitetulu Asociatiunei a-i dá mâna de ajutoriu la operatele cari nu esu din pén'a densului.

Fiindu tempulu inaintatu se intrerumpe siedinti'a la 2 óre dupa amédi.

Membri adunârei suntu invitati la unu banchetu ce-lu dede Il. dlu Eppu Vancea in onórea loru.

Memorandulu

R o m â n i l o r u d i n S c a u n e l e f i l i a l e a l e S a l i s t e i s î T a l m a c i u l u i.

(Urmare.)

Acestu elaboratu momentosu pentru noi, s'au estradatu apoi autentice scaunului Seliste de câtra regele Mari'a Teresi'a cum dîce: „j u r i u m s u o r u m u b e r i o r e m f u t u r a m a d c a u t e l a m".

In acestu documentu se dîce chiaru dupa martorii din comunele sasesci: „villicus et jurati possessionis Nagy Apold in c o m i t a t u Albensi transilv. et sedi Cibiniensi existentis" asiá sî de Omlas (Amlesch), apoi de Secelu: „jurati pagenses possessionis Setsel, quae partim comitatui Albensi et sedi cibiniensi, partim vero soli comitatui praefato adjacent" prin care se adeveresce, ceea ce amu aretatu noi la inceputu dupa numirea usuata de „Comitatulu Albei" de care se privea totu fundulu regescu tîitoriu, asiá precum sî districtulu Brasiovului sî Fagarasiului se numesce in documentele vechi, ca esistententе in comitatele Albei, de unde asiá dara nu se póte trage conclusiunea, ca scaunulu Salistei, séu d. e. Apoldulu sî Omlasiulu nici astadi nu s'aru tinea de scaunulu Sabiiului, cum facu sasii, insa numai cu Salistea sî Talmaciulu.

Prin rescriptulu din 22 Iuliu 1764 s'au croitu comitatulu Albei superióre, la care tóte pârtile curatu iobagesci s'au trasu, fâra insa sa se fia adaugatu acolo sî scaunulu Salistei sî Talmaciului.

Totu in anii 1771 sî 1772 au ajunsu sî procesulu incaminatu la 1748 in contr'a sasiloru de câtra dir. fiscalu „ratione exerceti juris privati dominalis in sede Saliste" la pertractare.

Insa sasii nu s'au lasatu in meritu sî nu si-au produsu nici unu documentu, care aru adeverí pretensiunile loru, ci au radicatu numai esceptiune in contra forului, pentru cu Salistea nu aru fi consemnata in registrele fiscale, ceea ce insa luându lucrulu strictu, cum amu aretatu mai susu, nu au fostu dreptu; dara totusi esceptiunea s'au intâritu de foru, care apoi nu s'au lasatu in meritulu causei.

Asiá nu au pututu nimenea vedea documentele séu privilegiele sasiloru, nici Salistenii, séu Talmacenii, nici Gubernulu, nici diet'a, nici vre-unu foru judicialu.

Ba de acestea nici ca au avutu sasii, sî de aceea, vediendu resistinti'a ómeniloru nostri, sî ajutoriulu directoratului fiscalu, au pornitu pre altu drumu, de a-si castigá documente, sî adeca a - s i u s u r p á c o n t r a c t e v i o l e n t e. Lasâmu sî spunu istori'a fapteloru, pre scurtu, despre acést'a procedura horenda.

In 7 Iuliu 1774 au venitu pre neasceptate o comissiune din Magistratulu Sabiiului la Saliste cu asistintia militara incuartirendu fórte multi soldati pre la fruntasii comunei. Comissariulu Mich. Planz au strinsu pre vre-o câti-va betrâni câror'a le-au asternutu unu proiectu de contractu adusu dela Sabiiu, in care se dechiara Salistenii sî scaunulu de formalii iobagi ai siepteloru judetie, sî au provocatu pre betrâni a-lu subscrie. Acesti'a au refusatu provocarea sî si-au reservatu a se intielege cu totu scaunulu despre caus'a acést'a.

In 20 Iuliu s'au infatisiatu antistii comunali cu mai multi fruntasi la neasceptat'a comissiune, unde au aflatu o compania de soldati (de legione pelegriniana). Ací au dechiaratu representanti'a scaunului cu solenitate, câci asemenea contracte jobagionale nu recunoscu, ci pretindu:

1. Sa li se concéda iérasi pazirea granitiei, precum o au avutu.
2. *Sa li se concéda iérasi a avea judii loru scaunali;*
3. sa-si redimese decim'a iérasi in bani;
4. sa li se stérga taxele de pre muntii loru, ce li s'au impusu, sî numai o brânza dela fiacare stâna se fia datori a dá la judecii loru scaunali;
5. ei nu voru face nimenui vre-unu servitiu, fâra numai regelui la Vizokna sî la Alb'a Juli'a, precum au fostu dedati mai inainte. —

Comisariulu au chiamatu in cuartirulu seu pe vre-o 18—19 representanti, cu aceea, cá aceste drepturi ale loru sa se scrie pre unu documentu sî sa se subscrie. Ací insa au bagatu pre acesti barbati in pivnitia (hypoclaustrum) unde i-au tinutu prinsi spre ai duce la Sabiiu, séu a-i silí la subscrierea contractului adusu din Sabiiu, iéra soldatii au indepartatu pre poporulu adunatu la cuartiru.

Simtiendu poporulu periculu mare, au pretinsu eliberarea representantieloru, iéra militi'a au navalitu asupr'a lui, sî asiá s'au nascutu o lupta in care 19—20 Salisteni s'au ucisu de soldati.

Despre acést'a numai decâtu au fâcutu sasii din Sabiiu alarma mare in tiéra, au aretatu la gubernu, ca in Saliste s'aru fi resculatu poporulu asupr'a legei sî a amploiatiloru, apoi au recuiratu o putere de militia de 3 companii cu 2 tunuri (billicis tormentis) cu cari s'au dusu o comissiune guberniala, in frunte cu fostulu pre atunci consiliariu gubernialu sasu, Michael Hutter la Saliste, insa dupa decretulu gubern. din 12 Iuliu 1774 numai de a cercetá, ce feliu de rescóla este acolo (motum multitudinis sedare, tumultas refrenare, et corriphaeos exequi custodiaeque tradere". Comissiunea cu militi'a au ocupatu in 21 Iuliu 1774 scaunulu Salistei, de unde fugí-se toti barbatii de frica, asiá incâtu erau tóte satele góle (omnes hos pagos omnibusque pene incolis suis vacuos comperisset".) cum dîce comissiunea. Comissiunea apoi au pusu tóte comunele in stare de bloccada, sî au adusu pre câti barbati iau prinsu, totu pre câte unulu inainte; mai incolo au visitatu in tóte pârtile sî totu ce au aflatu din documente le-au luatu la sine, intre acestea sî protocolulu din 1771.

In 28 Iuliu au sî sositu o deputatiune din Sabiiu, care in scrisu au cerutu iérasi supunerea locuitoriloru sub iobagionatulu siepteloru judetie, platirea dicimeloru sî taxeloru restante sî prestare de robote iobagesci, precum sî aceea, ca pâna cându se voru supune locuitorii la tóte acestea, se remana, executiune militaria pre ei. . . .

De-sî comissiunea acést'a dupa sunetulu suscitatului decretu gubernialu nu au avutu dreptu, a se lasá in astfeliu de pertractâri; de sî Gubernulu, temenduse póte de asemenea terrorisari asupra poporului tocma in 27 Iulie au demandatu comissiunei, a se intórce de grabu indereptu („ordinandum dixisse regium gubernum, quantenus rebus juxta ejusdem inclitae comissionis relationem constitutis — ca adeca nu e nici o rescóla — susceptam investigationem c o n c l u d e r e, reliquis que objectis finitis eadem praelaudata, suum reddi-tum a c c e l l e r a r e studeat");

totusi comissariulu Hutter — fâra respectu la starea deplorabila a poporului, sî la armat'a ce-i stá la spate — au incuviintiatu pretensiunile sasiloru, sî au silitu pre unii dintre betrâni a subscrie séu póte fiindu tóte satele desierte de barbatii loru fruntasi, numai nume fingate au scrisu in contractulu a. n. urbarialu, compusu de magistratulu Sabiiului, in care se supunu acesti'a:

1) la platirea unei taxe robotale de 1 fl. de fia-care pater familias. 2) La concederea crijmaritului pre sém'a siepteloru judetie, sî 3) la solvarea taxeloru de pre munti.

Acestu a. n. contractu, fâcutu in fati'a a 3 centurii de militia sî dóue tunuri, fiindu comunele desierte de barbatii ei representanti, sî numai singuru acestu contractu, au servitu pâna astadi de u n i c 'a b a s a p r e t e n s i u n i l o r u s i e p t e l o r u j u d e t i e i n s c a u n u l u S a l i s t e i.

De altmintrea chiaru sasii marturisescu in representanti'a loru din 28 Iuliu 1774, din Sabiiu (care e subscrisa sî de Andreas Welther judex regius Szelistiensis) sî-si motivéza pretensiunile loru asiá:

„quia hae possessiones (sedis Selisti) S e d i C i b i n i e n s i s u n t i n g r e m i n a t a e q u o a d j u r i s d i c t i o n e m e t c o n t r i b u t i o n e m, et consequentur huius s e d i s incolae haud secus a c r e l i n q u i a d s e d e m C i b i n i e n s e m p e r t i n e n t e s p a g i: ad onera civitatis et sedis comunia, juxta ordine, suaque mensura et proportione concurrent".

Tóte acestea dîse, despre originea fatalului contractu urbarialu se vedu din protocolulu comissiunei guberniale, sî din fassiunile martoriloru luati in acelu protocolu sub nr. 1168 ex 1774.

Magistratulu Sabiiului sî universitatea sasa multu tempu nu au fâcutu insa intrebuintiare de acestu contractu, câci numai decâtu dupa ducerea comissiunei sî a militiei, s'au strinsu toti fugitii representanti (primarii sî juratii) ai scaunului in Saliste, sî au alesu 2 deputati pre cari iau provediutu cu plenipotentii legale, sî iau imputernicitu, cá sa dea unu protestu solenu la Capitalulu Belgradului ca „locus eredibile", in contra acestui contractu, sî tuturoru asemenea contracte ascunse, ce s'aru fi fâcutu in nnmele scaunului, sî in contra tuturoru violentieloru sî terosismeloru siepteloru judetie.

Acesti deputati insa fura in totu loculu persecutati de câtra sasi, sî pre unu tempu scapara numai sub scutulu oficiantiloru regesci dela salinele din Vizokna.

Temendu-se sasii de protestu au incercatu a-si usurpá la 1776 altu contractu urbarialu prindiendu la dîle insemnate pre mai multi locuitori din scaunulu Salistei la Sabiiu sî silindu-i in temnitie la subscrierea altui contractu de robote.

D'abiá la 1777 au pututu preatinsii deputati ai scaunului a ajunge sî a dá protestulu la Alb'a-Juli'a, care de o parte cuprinde o icóna destulu de chiara despre cele dîse, iéra de alta parte nimicesce de jure preatinsele contracte urbariali cu totulu sî asiá suna: „Nos Capitulum Catedralis Eclesiae Albae etc. . . quod libertini Alaman Nan et Ioanes Barzan ex Szelyste, tanquam pagorum Szelyste, Tilisc'a, Vale, Sibiel, Kakova et Gales, comitatui Albensi et sedi Szelystiensi ad muneratorum l e g i t i m e c o n s t i t u t i P l e n i p o t e n t i a r i i, ratione officii plenipotentiariatus penes exhibitas et in specie productas litteras suae plenipotentiales, coram nobis personaliter,

constituti, per modum et formam solemnis Protestationis, Reclamationis, Revocationis et contradictionis, vivarum vocum suarum oraculis declaraverint: Qualiter inclitus Magistratus cttis Cibiniensis, in annis recenter praeteritis, universas dictorum ut supra pagorum Sedem Szelistiensem constituentium incolas et in habitatores Valachos, e statu et conditione libertinali, in quo et illi et illorum praedecessores, tanquam fundi regii incolae hactenus perstiterunt pedetentium dejicere jobagionalique jugo in perpetuum subjicere niteretur, et hoc fine ad pendendam taxam annualem a capite cuiuslibet individui duorum fl. inducere cohortari, ac demum his non profficientibus minis etiam et in arestationibus perficere intendisset, taliterque nonnullos quidem duos tresque ex Szelyste cum praefato Magistratu cointelligentes et ad id variis pollicitationibus persuasos, ut ut sponte reliquos tamen omnes part m metu et caminationibus, partim incarcerationibus et incaptivationibus, et quidem e publicis Viis intercipi taliterque confectas obligatarias, vi et metu subscribere, vel illiterata manu sub signare coacti fuissent, quin imo complures eorum absentes, inscios nihilque tale quidquam opinari vel metuere volentes, ad Cathalogum semet (prout nominant) sponte ac deliberata voluntate obligantium intulisset inscripsisset ac praejudiciose instruisset, et superinde solemnes quoque Litteras adhibitis etiam extraneis regiis procurasset, taliterque, eos, ad statum et conditionem reliquorum Iobagyonum suis dominis terrestribus subjectorum conformes efficere voluisset, et virtute illius modi Litterarum ad solvendam istam taxam adstringeret et compelleret etiam de pracsenti, cum damno, jactura ac praejuditio antiquae eorum libertatis manifestae.

Unde antelati praedictorum pagorum Plenipotentiarii, ratione officii plenipotantiarias unius modi obligationi qualitercumque demum contractae solemniter contradicant et reclamant et eas tanquam vim et metu extorsas revocant, Litterasque superinde fassionales séu contractuales qualitercunque et sub quibuscumque formulis et clausulis confectas, tamquam contra leges et antiquum eorum statum libertinalem emanatas, aliasque iam secutas vel a modo deinceps subsequendas, ad statituendum neo usurpati coepti juris terestralis adhibitas cautelas cassarunt anihilarunt, viribusque destitutasac in juditio non valituras, exhibentibusque nocituras pronuntiarunt publice et manifeste.

Harum nostrarum capitularis et autentici sigilli nostri munimine roboratorum vigore et testimonia litterarum mediante datum feria quarta proximo post dominicam invocabit. Anno 1777 etc. . . .“

(Noi Capitululu Eclesiei catedrale a Albei etc. . . . . ca libertinii Alemanu Nanu sî Ióne Barzanu din Saliste, cá plenipotentiari contituiţi pre base legali, ai comuneloru Saliste, Tilisc'a, Vale sî Sabielu, Cacov'a sî Galesiu, ce se tienu de comitatulu Albei sî de Scaunulu Salistei, in intielesulu datoriei luate asupra-si ca plenipotentiari, pre lânga literile loru plenipotentiale scóse sî anume produse, au declaratu verbalu cu vócea loru inaintea nóstra in modu sî forma de solemna protestatiune, revocatiune sî contradictiune: cum inclitulu magistratu alu cetâţiei Sabiiului in anii trecuti de curendu, se nisuí a dobori din statulu sî conditiunea libertinala, in carea s'a aflatu ei sî predecessorii loru, cá locuitori ai fundului regescu sî a supune jugului jobagiunalu pentru totudeun'a pre toti locuitorii (incolas e inhabitatóres) români (valachos) sî spre scopulu acest'a au silitu la platirea unei tacse anuale de doi floreni de capulu fiacârui individu, care vediendu ca cu amenintiâri nu se póte stringe s'au silitu a o realisá sî cu arestatiuni. Asemenea unii, doi séu trei din Saliste intielesi cu disulu magistratu sî adusi prin diferite mijlóce seducatóre acolo, incâtu ei cá de sine, ceilalti inse toti, parte de frica sî de asprime, parte prin incarcerâri sî robi'a, sî inca luati de pre stradele publice fura constrinsi cu puterea sî de frica a subscrie séu pentru acei'a cari nu scieau scrie a subsemná atari hârthii de obligatiuni. Totu asiá au pusu (magistratulu) pre mai multi dintre cei absenti sî fara de a scí ce-va séu sa se téma, séu sa se involésca, in catalogucá cum de sîne sî dupa voi'a loru otarita se aru fi obligatu sî iau instruatu in modu prejuditiosu sî preste aceste au procuratu sî vreo câteva litere solemne dela regiscii esterni. In acestu modu au vrutu (magistritulu) ai aduce la starea sî conditiunea celoru lalti iobagi supusi domniloru loru pamentesci. In virtutea unoru asemenea litere constringu de presentu la esolverea acestei taxe cu daun'a, vetamarea sî prejudetiulu libertâtiloru loru vechi sî manifeste.

De aceea plenipotentiarii inainte mentiunati ai sateloru susu dîse, in puterea oficiului plenipotentiariu, contradîcu sî reclama solemne contra acestei obligatiuni adunate cum s'a pututu, sî o revocá cá pre un'a carea e stórsa cu puterea sî de frica, sî preste acést'a literile fassiunale séu contractuale, ori cumu facute sî provediute cu ori ce formule sî clausule, le au casatu sî nimicitu fiindu contra legiloru sî stârei loru antice libertinale. Totu asiá se casara alte cautele dejá urmate sî de nou urmânde spre stabilirea dreptului de non usurpatu sî din tóte puterile le pronunciara de destituite sî fara de valóre sî vatametórie. . . .

Intarirea, sî atestarea acestor'a o mijlocimu prin sigilulu nostru autenticu capitularu in datulu scriei a patra cea mai aprópe despre domineca invocabi'u. Anu 1777 etc.)

Acestu protestu pre care abiá in temporile mai recente lau pututu capata Salisceni din Archivulu capitalului vorbesce sî ilustrédia destulu terrorismulu Sasiloru, sî face preatinsele contracte invalide. —

Nefiindu insa acestu Protestu cunoscutu, Gubernulu au privitu contractulu din 1774, ce i s'a reportatu de Comisariulu sî consiliariulu guber: Hutter, de legalu.

Imperatulu Iosifu alu II insa petrunsu fiindu de dreptate, sî necrutiandusi ostanél'a, de a primí la mân'a maiestatica sî a studiá jalbele nóstre, cunoscendu elu apoi din destulu incursele sasiloru, a demandatu directoratului fiscalu, cá se revindece tóte proventele regali, ce erau ocupate fâra de lege din partea sasiloru. —

(Va urmá)

Sabesiu in 22/3 Aug. 1868.

Onorata Redactiune! Trista esperintia despre mic'a animitate a poporului românu din cerculu Sabesiului sî astadi cu ocasiunea alegerei la conflussulu universitatei din Sabiiu s'a constatatu pre deplinu; pentru ca cu tóte ca representanti'a româniloru a fostu in majoritate absoluta totusi a reesîtu la alegere 2 sasi, sî români de locu. Escusare despre aceea, ca nu a avutu pre alegatori cine sa-i instrueze cum sa voteze, nu póte avea locu, pentru ca directiune li s'a datu destula sî cu destule ocasiuni mai alesu pentru acésta alegere sî mai vertosu din partea dlui . . . . . P. despre care cu bucuria debue se constatediu, ca pre lânga tóte, ca a pututu sa lucre pentru alti barbati, totusi spre a incungiurá discordii, cari numai pré desu se nascu, a candidatu pre binemeritatulu barbatu pentru natiune, Domnulu Protopresbiteru Ioann Hanne'a. — Resultatulu insa a doveditu ca glasulu acelui Domnu a resunatu in pustia sî la urechi surde.

E fórte tristu cându vre-unu antiste alu comunei séu altu delegatu din temere ca dóra va fi depusu din tistia, séu ca in viitoriu nu va fi asiá binevediutu de stapânulu (?) seu, s'a aflatu silitu a pune interesele natiunei in dereptulu celoru private. Din tóte acestea se constatéza mai incolo ca poporulu românu de aici inca nu a ajunsu la cunoscinti'a de sine, ca n'are târia spirituala, nu vede starea lucruriloru din impregiurâri, sî ca inca totu se mai afla linguri de acelea câror'a le mai place in vase sasesci, decâtu in ale loru proprii. In fine se póte constatá câtu póte inteliginti'a contá pre ajutoriulu poporului, a unui poporu, care cá nasipulu ia acea directiune in catrâu i-lu bate ventulu. — Nu a ajunsu românului scól'a de atâti'a ani, cá se invetie, ci se da sî acum cá o marfa (?) vendiatóre in mânile strainiloru, dela cari apoi totu nu afla alta despagubire decâtu risu sî defaimare din partea celor'a câror'a le-a servitu. — Aru fi dieu tempulu sa se mai scóle sî românulu din somnulu ticalosiei sî sa-si cunósca chiamarea, dara dupa cum stau impregiurârile acum, ne mai trebuie inca tempu. —

Hei Române! Cându vei fi tu in stare a-ti defende dreptulu teu secularin sî sa nu lapedi bucatur'a tá in gur'a câniloru, pâna cându va mai jacea pecatulu stramosîloru tei pre tine, destépta-te sî te luminéza, ca tempulu a sositu! Se pare ca la Sabesiu inca nu a batutu ór'a desteptârei. —

B. concipientu de advocatura.

Protocolulu.

Siedintiei IX.

(estraordinaria)

tînuta din partea directiunei asociatiunei nationale aradane pentru cultur'a poporului romanu in Aradu in 18 Augustu nou 1868.

de fatia au fostu:

Presiedinte: Ilustritatea Sa domnulu Antoniu Mocioni directoru primariu.

Membri: Domnii Mirone Romanu directoru secundariu, Emanuilu Missiciu perceptoru, Lazaru Ionescu fiscalu, Ioane Goldisiu esactoru, Teodoru Serbu economu, Stefanu Adamu sî Ales'a Popoviciu:

notariu Petru Petroviciu.

70. Din lips'a numerului necesariu alu membriloru directiunali, siedintiele ordinarie la terminii defipti in Iuliu sî Augustu — nepotendu-se tiené, s'a indicatu pre dîu'a de astâdî siedinti'a estraordinaria pentru desbaterea obiecteloru curinte, — ce

Determinatu: Se ié spre scire.

71. Apropiându-se timpulu tienerii adunârii generali.

Determinatu: Terminulu „Adunârii generali se defige pre 14 septemvre nou a. c. sî dîlele urmatóre“, fiindu acést'a a se aduce la cunoscinti'a publica sî toti membrii asociatiunei a se invitá pre calea foiloru o la acea adunare generala; — Tot-deodata se emite la comissiune statatóre din domnii Lazaru Ionescu, Ioane Popoviciu Desseanu, Ales'a Popoviciu, Ioane Goldisiu sî notariulu Petru Petroviciu, pentru pregatirea celoru ce privescu sî suntu necesarie la adunarea generala; avendu comissiunea insarcinare de a reportá aicia, sî respictive a face trebuinciósele propuneri pre dîu'a 30 Augustu nou a. c. carea se defige de terminu alu unei siedintie estraordinarie. —

73. Domnulu comembru Ioanu Popoviciu Desseanu presintâ actele juditiale referitórie la o pretensiune a lui Ioanu Bulbóc'a din Corticiu in contr'a lui Pavelu Petroviciu din Siri'a, carele din urma in puterea unei legatuintie subscrise de reposatulu Iova Cresticiu, are regresu in contra lasamentului Cresticianu; propune numitulu D. comembru a se complana acésta pretensiune pre cont'a lasamentului pomenitu, ca asiá sa se eviteze spesele procesuali, care s'aru trage din acésta detori'a de totu evidinte. —

Determinatu: Actele din cestiune se transpunu Dlui fiscalu alu asociatiunei Lazaru Ionescu spre combinare sî opiniune pâna la venitórea siedintia direptiunala. —

74. Domnulu directoriu secundariu reportéza, cá a primitu de la cass'a finantiaria o admonitiune, pentru ase platí din partea Asociatiunei o contributiune comunala de 63 cruceri v. a.

Determinatu: Fiscalulu asociatiunei Dlu Lazaru Ionescu este pofti'u a cercetá tréb'a sî de e evidenta pretensiunea, a o escontestá. —

75. Domnulu directoriu secundariu presintâ o politi'a (Wachsel) sunatoria despre 100 fl. v. a. care Domnulu Nicolau Zsiga din Oradea mare ca o detori'a a fostului diregatoeiu acumu advocatu Georgiu Racz o cedéza pre sém'a fundului asociatiunei nóstre. —

Determinatu: Cesiunea domnulului Nicolau Zsiga priminduse in somnu de bunavointia câtra Asociatiunea nóstra — politi'a si tóte scriptele privitórie la detori'a lui Georgiu Racz se estradau dlui fiscalu alu asociatiunei Lazaru Ionescu spre cercet re sî opiniune in privinti'a incassârei detoriei de sub intrebare. —

76. Domnulu directoriu secundariu face cunoscutu: cá la espeditiunea decretata sub Nr. 68 a. c. pentru incassarea restantieloru sî acuirarea membriloru noi, au mai fostu lipsa de unele tipariturí supletórie, care sau sî procuratu la tipografi'a lui L. Rethy din Aradu in pretiu de 8 fl. v. a. — cere dara erogatiunea acést'a a se aplacidá. —

Determinatu: Sum'a acést'a — cu reducere la decisulu directiunalu din 14 iuniu nou a. c. Nr. 63 se asémna la perceptoratulu asociatiunei. —

77. Societatea din Bucuresci „Transilvani'a pentru ajutoriulu studintiloru români“ — comunica regulamentulu de concursu la stipendiele create de

dens'a pentru junimea româna. cu recercare de a se dá acestui regulamentu cea mai estinsa publicitate, sî suplicele intrate la acésta direptiune a se transpune pre lânga recumendatiune si opiniune — pâna la 1 septemvre nou — aceleia-si societâti. —

Determinatu: Direptiunea intimpina cu cea mei viua ealdura, fratiésc'a recercare din partea laudatei societâti, sî pre lânga espressiunea multiamitei cordiali pentru acestu inceputu tientitoriu la promovarea culturei nóstre natiunali, decide: a se publicá pre calea foiloru natiunali *) numai decâtu sî in tóte estensiunea regulamentulu sî concursulu pentru stipendiele create de aceeasi laudata Asociatiune; câreia de aicia se va notificá cordiala multiumire pentru acésta intreprindere fórte salutaria. —

(Va urmá.)

Drumulu de feru rusescu sî romanescu sî comerciulu unguresc cu cereale.

Cladirea unui drumu de feru rusescu sî romanescu dice „Lloyd. ung." se pare a fi menita de a aduce o straformare in referintiele comerciului de cereali europene totala. Merita deci tóta atentiunea. Ungari'a va avea a sustîné concurinti'a Europei intregi in comerciulu cu cereale dupa indeplinirea linieloru proiectate. Impregiurarea acést'a ne resolva cestiunea intr'acolo ca cu greu se va puté sustîné Ungari'a in viitoriu pre acea trépta in cultivarea cerealeloru, pre cari se afla de presentu. Câci teritoriulu celu imensu fructiferu sî putemu dîce pâna acum nefolositu, asiá numitulu „pamentu negru", care se estinde in Russi'a apuséna, pâna la confiniele fostului regatu polonu sî care se deschide in parte prin drumulile acestea nóue pentru târgulu Europei apusene, ce se atinge de conditiunile unei productiuni eftine, e cu multu mai bunu decâtu celu din Ungari'a. Asemenea e sî cu teritoriulu productivu diu partea dunârei inferióre, cu bogati'a cea insemnata de producte naturale. Colosulu nu amenintia astfeliu numai esistinti'a politica a Ungariei, ci chiaru sî desvoltarea acelui ramu de productiune, adeca a productiunei de cereale, care au fostu pâna acum unic'a basa pentru agricultur'a ungurésca, amenintiandu-o cu total'a eschidere dela provientarea cu fructe pentru Europ'a apuséna. Cu tóte aceste nu e pericululu inca asiá de aprópe, incâtu aru trebuí se sara cine-va in apa, nu, nu este insa consultu, a lasá din vedere de tempuriu mesurile ce suntu mai convenabile pentru de a puté resiste cu succesu la tempulu seu contra acestui periculu.

Dóue linii, cari s'au inceputu dejá a se cladí, séu mai bine dîsu, dóue complecse de comunicatiuni de drumuri de feru vinu aici cu deosebire de a se luá in consideratiune, drumulu romanescu dejá concessiunatu in legatura cu comunicatiunea restituinda la Cernauti câtra Odes'a pre de o parte, iéra pre de alta parte comunicatiunea directa proiectata intre Moscv'a sî Königsberg. Deschidiendu estu modu lini'a prima, o comunicatiune directa câtra Eengliter'a pentru productiunile Russiei de sudu sî a principateloru dunarene, póte aduce dauna insemnata in comerciulu maritimu de pre marea négra, marginindu totu odata in modu considerabilu sî transitulu grâului romanescu prin Ungari'a. Este drepta ca comunicatiunea acést'a representéza in linia directa o departare respectabila de 180—190 de mile, urcându-se deci in modu proportiunabilu sî spesele de transportu, concurinti'a nu ne-aru insuflá multa ingrigire.

Pentru comerciulu de fructe nu vinu insa punctele esterne din ambele pârti in considerare, câci este de temutu ca comunicatiunea intre Odess'a — Stetinu se va restituí sî astufeliu nu se voru transportá cereale dela o margine la ceealalta. Statiunile intre unu capetu sî celalaltu vinu ací, cari micsioréza departarea insemnata a acestei comunicatiuni. Distanti'a directa, prin aeru, intre Stetinu sî Lemberg trece pucinu peste 100 de mile, iéra 25-30 de mile mai departe sî ne aflâmu in teritoriulu celu fructiferu alu Podoliei, Bessarabiei sî Moldaviei. Mai departe jace in interesulu drumuriloru de feru a inlesní câtu se póte comerciulu acest'a, deci este fórte possibilu, cá sa se vina spesele de transportu pentru indepartarea acést'a de 130—140 de mile, pre maja mai numai 1 fl., ceea ce aduce tieriloru acestor'a in referintia cu pretiurile cele mici de fructe ori sî cumu unu castigu insemnatu.

*) Noi amu publicatu cu alta ocasiune. R.

Ce se atinge de comunicatiunea Moscu'a — Königsberg, care va avea o lungime circa de 200 de mile, s'a inceputu deja cladirea liniei celei mai insemnate Moscu'a-Smolenk. Lini'a Moscv'a-Smolensk-Vitebsk-Vilna-Königsberg este drumulu celu mai dreptu câtra Moscv'a sî Volg'a. — Lucru fórte naturalu ca Petropolea, dupa urdirea unui atare procesu, va perde multu din valórea sea comerciala in favórea Moscvei, carea e chiaru sî de presentu pentru patriotii russesci singur'a capatila a Slaviloru.

Varietâti.

*** Calatori'a Majest. Sale a Imperatului sî Imperaterei prin Galitia va fi in diumatatea a dou'a din lun'a lui Sept. daca nu va nimici starea sanatâtii a Majest. sale Imparatesei planulu acest'a. —

*** O epistola amenintiatóre din Buda datata câtra Majest. Sa regele s'a trimisu dela Cancelaria de cabinetu, ministeriului din Pesta cu aceea adaugere, ca se nu se pedepsésca scriitoriulu epistolei acestei'a. Scriitoriulu epistolei fu aflatu in persón'a unui fiu de lacatariu. Parintele precumu sî fiulu n'au negatu epistol'a, sî cu aceea se finí lucrulu. —

*** Comitetulu asociatiunei a tienutu in 20 sî 21 Aug. siedintia estraordinaria in afacerea stipendieloru date de societatea „Transilvani'a". Resultatulu siedintiei e, ca se recomânda din partea comitetului trei din concurenti sî adeca; unu juristu absolutu din Clusiu, Dragosiu sî doi maturisati dela Gimnasiulu de statu din Sabiiu: Lepadatu sî Cocorada. Dealtmintrea tóte concursele câte au sositu aici se voru tramite, dupa cum amu intielesu, societâtiei Transilvani'a, carea alege din concurentii tustreleloru societâti literarie din Transilvani'a, Ungari'a sî Bucovin'a trei individi, câroru li se voru dá stipendiele.

*** De unu tempu incóce curséza scirea chiaru sî prin diuarie, ca dlu Elia Macelariu aru fi suspensu din postulu de consiliariu gubernialu.— Fói'a oficiala publica unu decretu prin care dlui Secretariu gubernialu Samuilu Porutiu ise dede titlulu de consiliariu regescu fara tacsa sî votu in gremiulu Gubernului.

*** Deputatii la conflusu sau alesu in Sabiiu: Notariulu primariu Henricu Kästner sî Baronulu Bedeus.

*** In Cinculu mare s'a alesu deputati la conflucsu profesorulu dela Academi'a de drepturi Schuller Libloy sî advocatulu din Brasiovu Hinz.

*** Cardinalulu Falcinelli a cercetatu la Alb'a Iuli'a pre Episcopulu rom. catolicu de acolo. Pentru astâdi se dîcea ca va visitá pre Episcopulu gr. cat. in Gherl'a.

*** Principele Napoleunu calatoresce in Nordulu Germaniei la Hamburg sî alte orasie litorale.

*** Imperatulu Russiei va sosí in finea lui Septemvre la Berlinu. — Ací se dice ca recrutii se voru chiamá sub arme dupa unu patrariu de anu.

*** Bonner, unu turistu englezu, carele se preumblá prin Ardealu pre la anii 1863-4 a autorisatu traductiunea unei descriere in limb'a germana, a tierei sî a ómeniloru din tiér'a Transilvani'a. Mai insemnatu in tóta cartea e afirmatiunea, ca românii au venitu in Transilvani'a in sut'a a 14 d. Ch cá tâlhari. Cu iubirea de adeveru nu se distinge nici Bonner nici informatorii lui.

*** Podulu drumului de feru dela Branisca, in partea construita de lemnu s'a gasitu ca dupa prob'a din urma s'a asiediatu de 6 policari mai josu de cum era mai nainte. Din acésta causa cumunicatiunea pre drumulu de feru se va amaná mai indelungu de cum se erá dîsu.

*** Tergulu de vite cornate de tómna 14/2 Septemvre alu Sabiiului nu se póte tiné pentru epidemi'a de vite ce a erumptu in districtulu Brasiovului sî scaunulu Cohalmului.

*** Resultate tragice cetimu in cronicele mai multoru diuarie despre urmaririle lotriloru in comitatulu Aradului. Se dice ca soldatii tramisi sa urmarésca lotri puscara pre calaudiulu loru românu intr'unu picioru sî la loculu de repausu s'au slobozitu doua pusci in doi soldati ce siedeau fatia in fatia unii de altii. Ambe nenorocirile s'au intemplatu, pentruca soldatii nu scieau destulu de bine umblá in puscile de sistem'a noua.

*** Pascali si-a luatu remasu bunu de la publiculu din Aradu prin urmatâriele cuvinte pre afisele teatrale: Sum fericitu a profitá de acésta ocasiune, ca se aratu onoratului publicu profund'a mea recunoscinti'a sî ca romanu sî ca artistu pentru imbratisiérea, ce mi s'a facutu mie sî celor'a ce mi-au urmatu; dar indoitu recunoscatoriu sum pentru resunetulu sî patronarea, ce a gasitu in inimele tuturoru româniloru ide'a progresului artei române, sî acést'a, grati'a unoru buni români iniciatori, cari sciu, ca fericirea sî marirea popóraloru sunt artele sî sciintiele. Luându-ne diu'a bune de la acestu onoratu publicu românu, ducemu cu noi cele mai frumóse suveniri sî firm'a credinti'a, cá ori unde este unu cuibu romanescu, artele sî sciinti'a sî gasescu paladiulu loru!

„Albin'a." M. Pascali.

*** Bande de talhari se paru a se asiediá in numeru destulu de infricosiatoriu in Comitatulu Aradului. Aretâri se facu pre dî ce merge din tóte pârtile la oficiolatulu comitatensu, despre ivirea unoru bande noue. Abiá s'au finitu persecutiunile telhariloru in tienutulu Elecului sî sau trimisu numai decâtu militia in tienutulu Zarandului pentru de a face acolo unu venatu formalu asupr'a acestoru ómeni rataciti, acumu se vorbesce despre bande de telhari in alte tienuturi. Oficiolatulu face totu cei sta in putere pentru restituirea securitatei publice pâna acuma insa totu fâra succesu.

*** Imperatulu Napoleonu cá nasiu. Unu cetatisnu din Sabiiu sa rugatu de unedile de Imperatulu Napoleonu sa fia nasiu la fiulu seu. In dilele trecute primise cetatianulu Sabianu urmatoriulu telegramu din Parisu: „Dlui M Pielzu Sabiiu. Miscatu devotamentulu Dtale, primescu loculu de nasiu alu fiului Dtale. Consululu meu celu mai aprópe de Sabiiu cu locuinti'a, me va substitui. Napoleonu". Telegramulu, celu trimise Dlu Pielzu imperatului Napoleonu suna: „Maiestâtiei sale Imperatului Franciei Louis Napoleonu, de presentu in Fontainebleau. Sire! Provedinti'a mi-a daruitu unu fiu, care vediuse lumin'a dilei in 15 aug. a. c. la diu'a onomastica a Majestâtiei Vóstre. Fiindu in famili'a mea credinti'a firma despre missiunea cea sânta a casei Neapoleonide, care a ajunsu sub domnirea Majest. Vóstre gradulu celu mai inaltu de veneratiune omenésca, asiá amu otaritu, a dá in botesu fiului meu numele Louis Napoleonu, dându-i totu deodata cu numele acest'a sî o binecuventare pre calea vietiei. Cá se fia insa fericirea casei mele deplina, indrasnescu incuragiatu de unu cercu de barbati demni, a me apropiá de tronulu Majestei Vóstre cu rugarea, nu insa din óre-care motive egoistice, fâra numai din inspirarea simtiementeloru nóstre câtra Majestatea Vóstra, cá câtra gloriosulu protectoru alu industriei cu rugarea dîcu, pentru de a primí loculu de nasiu la botezulu fiului meu, sî implinindu-mi pré inaltu rugarea, a denumí unu substitutu. Ddieu sa apere pre Majest. Vóstra sî famili'a serena! Ddieu binecuvente Fransi'a cea fericita."—

Publicare.

Subsemnat'a are onóre a aduce la cunoscintia publica: ca in pensionatulu densei, sustatatoriu de mai multi ani — incependu dela 1 Septemvre a. c. iéra-si se voru primí fetitie in costu sî cuartiru. —

Studiele institutului suntu: Invetiarea fundamentala a limbei francese — magiare sî germane, in teuria sî pracsa — mai departe aritmetic'a, stilistic'a, geoprafi'a, istori'a popóreloru, istori'a naturala, desemnulu piano sî cântare, cumu sî totu feliulu de lucruri de mâni femeesci.

Desluciri mai chiare se dau la subsemnat'a, Clusiu, strad'a podului nr. 317 in catulu I.

J. Schell,
nasc. Desbordes.

Burs'a de Vienn'a.

Din 24 Augustu (5 Sept.) 1868.

Metalicele 5%	58		Act. de creditu	212	70
Imprumut. nat. 5%	62	70	Argintulu	112	65
Actiile de banca	727		Galbinulu	5	44

Redactoru respundietoriu **Nicolau Cristea** Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.